

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Nisbeth, Åke, *Ekeby kyrka, Upplands kyrkor 72*, Uppsala 1972. (UK)

Uppland, landskapets kyrkor, Forskningsprojektet sockenkyrkorna, Stockholm 2004.

Medeltidens bildvärld, databas. Historiska museets hemsida, www.historiska.se/medeltidbild (SHM)

Upplandsmuseets arkiv. Handlingar i topografiska arkivet. (UM)

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1250-1300	Sakristian byggs till en äldre träkyrka på platsen. Sakristian byggdes av sten och välvdes med tunnvalv. Kyrkans järnbeslagna dörr i vapenhuset härstammar från den första träkyrkan. Dopfunten av kalksten är från 1200-talet och har hört till den första träkyrkan på platsen.	UK s 4 f, UK s 12
1430-60	En ny kyrka byggs av sten. Den får formen av salkyrka och välvs från början med tegelvalv. Den befintliga sakristian bevaras.	UK s 6
1450-1500	Vapenhuset byggs i söder. Dörren med den rika smidesdekoren hörde troligen till den gamla träkyrkan på platsen.	UK s 5
1515-25	Valv- och väggmålningarna i kyrkan tillkommer. Det är okänt vem konstnären var.	UK s 7
1717	Ny altaruppsats och altartavla i klassicistisk stil. Det medeltida altarskåpet avlägsnas från sin plats på högaltaret och ställdes mot korets norra vägg. Predikstolen är samtida med altaruppsatsen och antas vara tillverkad av samma verkstad. Predikstol och altarprydnad bekostades till stor del av hovmarskalken Johan Teet och hans hustru Hedvig Schönberg.	UK s 12
1730	Ny altarrundel tillverkades av snickaren Sandberg från Uppsala.	UK s 12
1760	Klockstapelns byggs.	UK s 3
1700-talet	Kyrkans inre vitlimmas så att kalkmålningarna försvinner. .	UK s 7
1841	Ny orgel införskaffas.	UK s 13
1888	Sockenstämman beslutar att sälja kyrkans medeltida skulpturer till Statens historiska museum. Affären kom inte till stånd förrän 1904. Sedan dess förvaras ett triumfkrucifix, en madonnabild och en apostlabild på Historiska museet i Stockholm.	UK s 9 f SHM
1891-1927	Altartavlan från 1700-talet var under denna tid ersatt av en ny altartavla som var en kopia av Fredrik Westins Kristi förklaring i Kungsholms kyrka i Stockholm.	UK s 12
1922	Ett nytt orgelverk tillverkades av Furtwängler & Hammer i Hannover. Den gamla orgelfasaden från 1841 bibehölls.	UK s 13

1927	Kyrkan restaurerades. Yttertaket lades om och täcktes med skiffer. Kalkmålningarna togs fram efter att ha varit dolda under vitlimning sedan 1700-talet. Vidare restaurerades kyrkans inredning i övrigt. Altarrundeln nytillverkades med återanvändande av delar från en äldre altarrundel från 1730. Ursprunglig färgsättning på den fasta inredningen, inklusive bänkar, återställdes. Tidigare på 1800-talet hade inredningen övermålat i grått. Arbetet leddes av konstnären J. Österlund. Elektrisk värme installerades. Altartavlan från 1700-talet återställdes på högaltaret och den tidigare altartavlan från 1891 hängdes på korets norra vägg där den än i dag hänger. Nytt dopfat av mässing skänktes till kyrkan.	UK s 3, 6 f UK s 12 UM
1951	Byggnadsstyrelsen ger tillstånd till installation av elektrisk klockringning.	UM
1958	Utvändig renovering av kyrkan. Fasaderna putsades med KC-bruk.	
1962	Byggnadsstyrelsen godkänner ett förslag till kyrkogårdsutvidgning som upprättats av arkitekt Sten Hummel-Gumaelius, Uppsala	UM
1966	Fasadrenovering av vapenhuset då den ursprungliga tegelytan på gavelröset knackas fram.	UM
1967	Klockstapelns tak omtäcks med spån.	UM
1970	Södra kyrkogårdsmuren uppförs och ersätter ett trästaket.	UM
1972	Arkitekt Uno Söderberg, Stockholm, upprättar ett förslag till invändiga åtgärder som består av rengöring av kalkmålningarna, borttagande av tegelpodiet vid dopfunten, bättringsmålning på bänkinredningen samt ombyggnad av värmesystemet.	UM
1976	Konservator Bengt Grandin erhöll Riksantikvarieämbetets tillstånd att rengöra och restaurera kyrkans kalkmålningar.	UM
1991	Riksantikvarieämbetet ger tillstånd till anläggande av minneslund.	UM
1992	Altaruppsats, predikstol och epitafium konserveras av konservator Sven Olof Carlsson, Gimo.	UM
1993	Arkitekt Björn Nilsson från Öregrund upprättar beskrivning för utvändig reparation av klockstapel.	UM
2004	Länsstyrelsen i Uppsala län ger tillstånd till att hårdgöra kyrkogårdens gångar med stenhöl.	UM
2005	Länsstyrelsen i Uppsala län ger tillstånd till yttre underhåll av klockstapel och bårhus samt underhåll av kyrktaket.	UM
2006	Ett altartäcke som använts som antependium konserveras av Riksantikvarieämbetet. Textilföremålet i fråga är tillverkat 1646.	UM